

Un spectacol, trei coregrafe

Mă așteptam ca, după o succesiune de spectacole precum **Posibile proiecții**, **Viața**, **o călătorie** sau **Fereastra roz**, care și-au avut succesul lor, Compania de dans contemporan „Contemp” să prezinte, de această dată, un spectacol unitar ca subiect, complet, închegat.

În premiera **Roata**, căutările coregrafelor Varvara Ștefănescu, Liliana Iorgulescu și Adina Cezar au rămas între granițele aceluiași gen: spectacolul-coupé, alcătuit din trei momente distincte, reunite sub un titlu generic.

Primul moment din spectacol, **Întâlniri ratate**, este semnat de tână coregrafă Varvara Ștefănescu, pe o foarte frumoasă muzică de jazz. Din păcate, aspirația ei spre vagi tendințe intimiste și feministe, materializată într-un desen coregrafic ambiguu, ne demonstrează că Varvara nu posedă încă o viziune complexă a spectacolului coregrafic.

Sarea pământului, creația Liliane Iorgulescu pe muzică folclorică românească, nu este cunoscută de oarece timp. Recent închinată cu Premiul I la Festivalul-Concurs Internațional de creație coregrafică de la Iași (ediția a III-a), **Sarea...** a fost, probabil, readusă în scenă pentru a da gust întregului spectacol, căci este momentul cel mai bine conturat, estetic și ca limbaj. Însă absența Liliane Iorgulescu în calitate de interpretă face ca momentul să piardă în forță și tensiune.

Pe o stranie muzică a compozitorului Corneliu Cezar, momentul **Roata** al Adinei Cezar conține un hieratism caligrafic, propriu coregrafei în ultima vreme. Simbolul umanist, al omului ca măsură a timpului (vezi „Canonul” lui Leonardo da Vinci), apare însă brusc și insuficient justificat. Interesante sunt costumele create de Anda

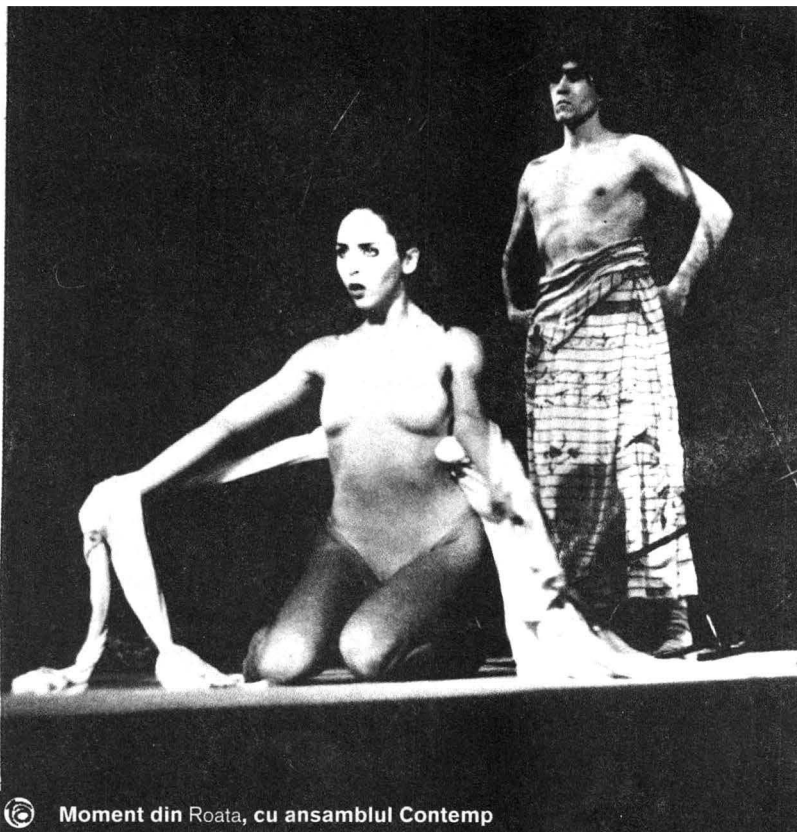

Foto: Dan Vătanianu

Moment din **Roata**, cu ansamblul **Contemp**

Pop, dar jocul dansatorilor cu acestea este uneori previzibil (ieșirea fetelor din pungile-crisalide).

Am avut ocazia să admir, încă o dată, talentul și profesionalismul dansatorilor companiei „Contemp”, inventivitatea lor în dezvoltarea unei teme de mișcare, prezențele scenice agreabile. Ei se numesc: Simona Iliescu, Carmina Giurgiu, Alina Lazăr, Varvara Ștefănescu, Gabriel Spahiu, Mihai Baranga.

RĂZVAN MAZILU

ROMEO ȘI JULIETA FĂRĂ BALCON

Cred că cititorii sunt avertizați deja că aceste rânduri fac parte dintr-o tentativă de a defini dramaticul. Și cum eseul, comentariul e mult mai drag sufletului meu, voi recurge doar la acesta. Dacă veți încerca să încadrați textul într-o specie oarecare a cronicii dramatice, nu veți reuși. După această scurtă pledoarie „pro causa sui”, voi trece direct la „ceștiune”.

Piesa datează din 1595 și a fost calificată de majoritatea comentatorilor „dramă romantică”. Nu pot decât să nu fiu de acord. La o privire superficială, urmărind epiderma poveștii de dragoste și finalul ei melodramatic, formula ar putea fi viabilă. Sunt însă câteva chestiuni de lămurit. De ce în 1596 Shakespeare scrie **Visul unei nopți de vară**, în care episodul „teatrului în teatru” (vă reamintesc povestea lui Pyram și Thisbea) constituie un contrapunct parodic la finalul piesei din 1595? Una dintre posibilele explicații ar fi faptul că Shakespeare însuși își dăduse seama de neajunsurile de care suferea **Romeo și Julieta** sub raport tehnic. Sigur, clișee „romantice” **avant la lettre** există în tot teatrul shakespearian și nu văd de ce din piesa noastră ar fi lipsit duelurile furate din piesele de capă și spadă. Termenul-umbrelă „dramă romantică” mi se pare prea vag. Din punctul de vedere al legăturii cu tradiția, piesa e tributară unor curente artistice anterioare: pe de o parte, întâlnim în ea imageria sonetelor shakespeariane (mai mult sau mai puțin petrarchizante), pe de altă parte putem descoperi prețiozitatea (pe care Molière o va simți ridicolă) a stilului barocului englez, reprezentat de John Lily, creatorul euphuismului.

Goana personajelor după **concentto**, dogma cavalerască ce le orânduiește viața, eforturile lui Capulet de a trece drept om de spirit, toate acestea vin dintr-o presiune a poeziei curtene. Nu întâmplător povestea de dragoste propriu-zisă este marcată textual de două poezii cu formă fixă: Romeo o întâlnește pe Julieta

într-un sonet și se desparte de ea printr-o aubadă (o poezie a zorilor). Shakespeare era conștient de aceste defecte ale operei sale de tinerețe, de vreme ce Mercutio constată la un moment dat că Romeo a ajuns ca o scrumbie și „a căzut în doaga lui Petrarca”. Sursa primă a acestei piese se găsește în ideologia dragostei platonice („Symposion” și „Phaidros”). S-a insistat destul de mult asupra dihotomiei dintre dragostea terestră și aceea cerească prezentată în „Banchetul”. Beatrice Bleonț a intuit destul de bine această dihotomie, pentru că montarea ei conține un puternic filon religios. Scena în care cei doi sunt uniți sub umbra uriașă a călugărului mi se pare lucrată în duh ortodox. Fra Lorenzo, pe lângă filosofia sa panteistă, e un purtător de cuvânt al Sfântului Augustin. El se îngrijește ca amorul terestru trecător să-și aibă corespondent în amorul ceresc, tradus de teologul occidental prin dragostea de Dumnezeu. Cred că am putea defini **Romeo și Julieta** folosind formula „dramă platonică”. Zbuciumul sufletesc care îl cuprinde pe Romeo poate fi explicat utilizând metafora platonice a îndrăgostirii. Sufletul îndrăgostitului naște un „val al dorului”, care se transmite prin intermediul ochilor. În acel moment căldura înmoaie pielea în dreptul brațelor, și din profunzimile sufletului înmuguresc aripile (îndrăgostitul este înaripat asemenea lui Eros). Dacă iubitul rămâne singur, uscăciunea sufletului împiedică aripile să crească, acestea se retrag în inimă, unde se zbat provocând chiar nebunia. Să revenim la piesă, la dimensiunea ei abisală. Simbolurile adânci sunt, toate, legate de moarte. Benvolio îl caracterizează pe Romeo aproape citându-l pe William Blake: „boboc de floare ros de un vierme negru”. Același „vierme invizibil” îl devoră și pe Hamlet. Paralela dintre cei doi eroi trebuie nuanțată. Platon ne spune că, în vechime, nebunia era considerată a veni de la zeu. Nebunia platonice (cea a lui Romeo) se datorează

Bibliografie facultativă